Häckfåglarna i Burlövs kommun
1991–2021

Kenneth Bengtsson, P. G. Larsson & Michael Averland

Häckfåglarna i Burlövs kommun 1991–2021

Kenneth Bengtsson, P. G. Larsson & Michael Averland

Layout: P-G Bentz – Sturnus.se

Framsida: Sävsparv, hane. *Foto: Kenneth Bengtsson.*

Häckfåglarna i Burlöv 1991–2021

Häckfågelfaunan i Burlövs kommun inventerades av oss 1991. Då delades kommunen upp i 56 delområden och vi försökte räkna alla häckande par av alla arter (utom fasan). Resultatet blev 5 878 häckande par av 71 arter.

När vi inför 2021 noterade att det gått 30 år sedan den förra inventeringen beslöt vi oss för att göra ett nytt försök, dock med en något förenklad metodik. Vi fokuserade på de fåtaligare arterna och gjorde för övriga arter blott översiktliga bedömningar. Vi kan därför inte ange hur många häckande par av alla arter som fanns i kommunen 2021. Däremot kan vi med ganska stor sannolikhet säga att det handlade om 70 arter, att tio av dem var nya sedan 1991 och att elva var utgångna sedan dess. Vi presenterar också åtta arter som häckat under mellanåren 1992–2020 samt sju arter som vi vet har häckat före 1991.

En viss komplettering, av framförallt tättingar, gjordes 2022 och berörde främst rörhöna, fiskmås, rödhake, näktergal, stenskvätta, taltrast, gråsparv och hämpling.

Vi ska också nämna att Flansbjersdammen sedan flera år ingår i Malmö kommun, men låg i Burlövs kommun 1991. För att göra inventeringen så rättvis som möjligt har vi under inventeringen 2021 använt oss av de gränser som rådde 1991.

Kenneth Bengtsson, P. G. Larsson & Michael Averland

Artförteckning

Smådopping: Ett häckningsförsök gjordes på Tågarps hed 1995. Ängen var översvämmad vid tillfället och boet övergavs när vattennivån sjönk. Inga fler häckningsfynd är kända under 30-årsperioden. Däremot häckade arten på den s.k. Kalken under 1960-talet.

Gråhakedopping: Ett par häckade i Flansbjersdammen 1991 och årsvisst därefter. Minst fyra par hittades 2021 – Flansbjersdammen (1), Bernstorpsdammen (1–2), Arlövsgården (2–3). Tidigare kända häckningslokaler är desamma. Notera att Flansbjersdammen numera ligger i Malmö kommun. Ökningen i Burlöv kan alltså tillskrivas de nya dammarna. Historiskt finns inga kända häckningsfynd.

Knölsvan: Två par 1991 och tre par 2021. Samtliga längs Burlövs delar av Sysavs utfyllnad.

Knölsvanen har också häckat i Bernstorpsdammen under senare år (dock inte 2021) samt gjort häckningsförsök vid Arlövsgården. 2022 sågs paret vid Bernstorp med fyra små ungar i maj.

Grågås: Noterad som häckfågel första gången 1998 – på Tågarps hed. Dock gjordes ett misslyckat häckningsförsök här redan 1995. Efter 1998 har arten varit årlig som häckfågel i området och för 1999 finns en notering om två par (Spillepeng). Har även häckat vid Arlövsgården (6 par 2007), Åkarpsdammen (första notering 2012) samt Gränsdammarna i Åkarp (första notering 2020). Har även häckat i Flansbjersdammen efter inkorporeringen till Malmö. Under 2021 sågs ungförande grågäss endast på Tågarps hed, då med som mest fem par. En del av dem bör dock ha kläckt i Lomma kommun. Upp till 48 individer sågs vid Bernstorpsdammen i maj men här rörde det sig förmodligen enbart om icke-häckande yngre fåglar.

Vitkindad gås: Första häckningen i kommunen konstaterades 2004 på Sysavs deponi. Dock något osäkert om boet låg inom Burlövs gränser. Har senare häckat tillfälligt på Tågarps hed (senast 2018) och vid Arlövsgården åtminstone 2006.

Gravand: 3–19 ungkullar har noterats i bukten vid Spillepeng åren 1991–2021 år, men var alla har kläckts är inte känt. 1991 beräknades två par ha häckat i kommunen, men 2021 nöjer vi oss med att bekräfta häckning av arten. Totalt noterades sju kullar i bukten

Gråhakedopping i Flansbjersdammen. *Foto: Kenneth Bengtsson*.

vid Spillepeng under året. Arten har tidigare också häckat vid Bernstorpsdammen och Gränsdammarna i Åkarp.

Snatterand: Första häckningen bekräftades 2012 på/vid Tågarps hed. Därefter häckningar 2017, möjligen 2018 samt två par 2020 och 2021. Ett välkommet tillskott till kommunens häckfågelfauna.

Kricka: Det gjordes flera bofynd på Kalken och Tågarps hed under 1960–70-talen. Därefter saknas häckningsfynd.

Gräsand: 1991 beräknades 27 par häcka i kommunen. Bedömningen vi gjorde 2021 var att antalet nu var något färre. Arten är väl spridd och förekommer utöver vid Spillepeng i flera av kommunens dammar.

Årta: Häckade med ett par vid Kalinaån under åren 1995–1999.

Skedand: Häckfågel på/vid Tågarps hed med 1–5 par åren 1991–2016, möjligen även 2017. Därefter har inga häckningsfynd gjorts, ej heller (någonsin) på andra lokaler i kommunen.

Brunand: Historiskt häckade arten på Kalken under 1960-talet. Därefter dröjde det till 2005 innan en häckning i kommunen kunde bekräftas. Då handlade det om damm Z1 vid Yttre Ringvägen. Hona med två ungar sågs. Dammen har inte besökts övriga år förrän 2021 och då saknades arten.

Vigg: Säkerställd häckfågel med ett par i Segeå vid Arlövsgården 1991. Häckade/gjorde häckningsförsök även i Alnarpsdiket någon gång mellan 1993–2000. Häckningen 2021 ägde rum i Bernstorpsdammen. Viggen häckade även på Kalken under 1960-talet.

Ejder: Ungar ses årligen i bukten vid Spillepeng, men några häckningar i kommunen har aldrig säkerställts. Ejderhonorna kan simma långt bort från kläckningsplatserna redan med mycket små ungar. För att konstatera häckning på en viss plats krävs alltså bofynd.

Knipa: Första kända häckningen i kommunen gjordes vid Arlövsgården 2007. Har därefter även häckat i Bernstorpsdammen, Agriborgsdammen och vid Gränsdammarna i Åkarp. Under 2021 gjordes inga häckningsfynd. 2022 sågs en hona med ungar i Bernstorpsdammen 5 juni.

Småskrake: Ungkullar ses årligen i bukten vid Spillepeng men om några har kläckts fram i Burlövs kommun någonsin är okänt, dock troligt.

Röd glada: Den första kända häckningen i kommunen skedde vid Bernstorps mosse

Häckningsdunge för röd glada vid Sege. *Foto: Kenneth Bengtsson*.

2013. Har troligen häckat fler gånger i det aktuella området. Under inventeringen 2021 hittades ett häckande par i dungen öster om EONs anläggningar i Sege.

Brun kärrhök: Häckade på Bernstorps mosse 1992–2004 samt på Alnarps strandängar (Lomma kn) 2001–2004. En häckning på Åkarps mosse vid Lindbergs barr 2007.

Sparvhök: Har häckat på följande lokaler: Lindbergs barr, Sege, Sunnanå skog, Elisetorpsskogen (1997), Häckning på okänd plats i Arlöv noterad 2003. De två häckningarna 1991 skedde i Lindbergs barr och Sunnanå skog. Någon häckning 2021 kunde inte bekräftas.

Ormvråk: Häckfågel i Burlöv under flera år vid skiftet 1960–70-tal. 1991 registrerades arten inte utan de första häckningarna i nyare tid skedde 2000 på Killebjer samt i Lindbergs barr. 2005 häckade ett par i en kraftledningsstolpe i Sege. Har senare häckat även i rondellen Lommavägen-Västkustvägen under 3–4 säsonger. Boträdet blåste dock ner, troligen hösten 2014. Häckningar/häckningsförsök på Spillepengs rekreationsområde 2016–2021, dock i Malmö kommun. Häckningarna 2021 skedde i Lindbergs barr och på Bernstorps mosse.

Tornfalk: Häckningen 1991 skedde i holk på Sockerbolagets byggnad. Under perioden har arten häckat årligen med 1–4 par. 2001 häckade arten med fyra par: Sockerbruket, Kronetorps gård, vid EON i Sege samt på Arlövsgårdens forna marker nära Valdemarsro – samtliga i holkar. Har även häckat i Burlövs gamla kyrka under flera år, samt tidigare även vid Kronetorps mölla. Häckningarna 2021 skedde i Burlövs gamla kyrka och vid Valdemarsro (holk i kraftledningsstolpe).

Rapphöna: De 39 par som vi räknade 1991 känns idag som om vore det i en helt annan tid. Då noterades arten lite varstans på landsbygden och även i delar nära tätorterna. Den följande minskningen noterades redan 1994 och en markant minskning noterades 1999 och 2000 då det bedömdes att färre än tio par häckade i kommunen. Noterades som häckfågel i Spillepengsområdet sista gången 2004. Har varit försvunnen från kommunen i minst tio år, men är tillfälligt noterad vid Alnarps trafikplats i mars 2015 samt 6 maj 2020. Detta är gränsland till Lomma kommun. Under 2021 noterades inga rapphöns ens i närheten av Burlövs kommun.

Fasan: Denna inplanterade art inventeras inte. Men den fanns i bedömt hyfsat antal under båda inventeringsåren.
Vattenrall: Ett par häckade på Bernstorps mosse 1991. Arten fanns kvar på mossen 2021 och vi hittade även en häckning i damm A vid Arlövsgården.
Rörhöna: 19 par 1991 blev bara fem under 2021. Den kraftiga minskningen var oväntad och vi kan ha missat någon häckning. Arten bekräftades dock vara borta från flera småvatten där den tidigare har funnits. Det ska också nämnas att vi efter en översiktlig inventering 1999 noterade en svag minskning.
Sothöna: I motsats till föregående art ökade sothönan rejält – från 18 till minst 24 häckande par. Förklaringen till detta är de nyanlagda dammarna, bl.a. vid Arlövsgården och längs Yttre Ringvägen.
Strandskata: Även denna art har ökat under perioden – från sju till minst 13 häckande par. Förklaringen är sannolikt artens förmåga att etablera sig i industri- och liknade områden samt på ren åkermark. 1991 häckade ett par på Tågarps hed och resterande sex par på ruderat- eller åkermark. Noterades som häckande under 2021 på Tågarps hed, Sysavs deponi, vid såväl Arlövs- som Bernstorps industribyar, Humlemadskolan, Lommavägen vid brandstationen samt i området runt Burlövs Centrum.
Skärfläcka: Arten häckar årligen vid Spillepeng men bonas placering varierar år för år. Ofta ligger bona på Alnarps fälader och under senare år även på reveln i bukten. Båda dessa dellokaler ligger i Lomma kommun. Det är därför endast de bon som ligger på Tågarps hed som kan komma Burlövs kommun till godo. 1991 fanns ett bo på Tågarps hed och 2021 fanns tre bon. Skärfläckan häckade även vid Gränsdammarna i Åkarp 2019.
Mindre strandpipare: Häckade med ett par 1991 – då vid vägbygge (nuvarande väg 11) strax söder om Bernstorps mosse. Därefter har arten konstaterats vid Arlövsgården 2005 och Gränsdammarna i Åkarp 2019. Under 2021 hittades tre par – på Tågarps hed, Gränsdammarna i Åkarp samt vid järnvägsbygget i Åkarp.
Större strandpipare*:* De tre paren 1991 fanns Tågarps hed, Sysavs deponiområde och på ruderatmark vid Sunnanå. Den enda häckningen 2021 noterades vid Bernstorpsdammen där ett par sågs med små ungar. Under mellanåren har arten häckat på Tågarps hed vid flera tillfällen, vid Arlövsgården 2005 samt minst en gång på åkermark vid Sunnanå.
Tofsvipa: När vi skrev 1991 fanns det flera goda miljöer för arten i kommunen. Men exploatering av mark i bl.a. Bernstorp, Sunnanå och Sege, samt i samband med omdaningen av åkermarken vid Arlövsgården, har gjort att arten har trängts undan. 38 par 1991 blev därför blott nio par 2021. Fyra av dessa fanns på Tågarps hed, tre vid Bernstorpsdammen och två vid Gränsdammarna i Åkarp. Men minskningen skedde inte direkt efter inventeringen 1991. Vi har nämligen uppgifter från 1999 då samma antal par som 1991, d.v.s. 38 räknades in. Vi skrev då ”Håller en förvånansvärt stabil stam”. Huvudparten fanns då på åkermark söder om Arlövsgården samt på oodlade (läs även obebyggda) ytor söder om Bernstorps mosse. I samband med Atlasinventering 2003-2005 noterades 23 par och i en notering för år 2007 anges att arten har minskat. Antalet häckande par på Tågarps hed har minskat kraftigt under perioden.
Kärrsnäppa: Häckade med 5–6 par på Tågarps hed under 1960-talet. Därefter minskade antalet och 1991 fanns arten bara på Lommadelen av ängasystemet. Här noterades det allra sista paret år 2000. Kärrsnäppan är alltså utdöd sedan länge i kommunen och snart nog också i hela Skåne.
Rödbena: Nio par 1991 blev till blott tre par 2021. Samtliga på Tågarps hed båda åren. Arten har minskat i hela strandängsområdet under perioden. Har under mellanåren gjort häckningsförsök vid Arlövsgården och Bernstorpsdammen,
Skrattmås: Några par häckade nära Arlövs soptipp i slutet av 1960-talet. Några andra häckningar i kommunen är inte kända.
Fiskmås: De två paren som hittades 1991 fanns i Arlövs Industriby. Här hade populationen ökat till 18 par 2000 och under 2021 fanns än fler par. Häckande par har under

senare år även noterats i villamiljöer, bl.a. i Tågarp och längs Lommavägen. Fanns också vid Fredricssons trä under 2021 samt säkert också med enstaka par på för oss okända adresser. Vi beräknar antalet par till över 30 under 2021.

Tamduva: De 25 paren 1991 noterades vid Arlövsgården, Sockerbruket samt vid en del gårdar i kommunen, bl.a. tre par vid Burlövs kyrkby. 2021 fann vi cirka fem par vid Fredrikssons trä, cirka fem par vid Agriborg och ett par vid Burlövs Centrum.

Skogsduva: Det par vi hittade 1991 fanns i Kronetorpsparken. 2021 fann vi två par – ett vid Burlövs gamla prästgård och ett vid f.d. koloniområdet i Sege.

Ringduva: 1991 noterades 615 häckande par i kommunen. Någon ny räkning gjordes inte 2021 men vi bedömer stammen vara stabil, möjligen något ökande. Det ska dock sägas att en översiktlig inventering 1999 tydde på en något minskande stam sedan 1991. Vi framhärdar dock i vår bedömning att stammen 2021 var i paritet med, eller något större än 1991 års inventering.

Turkduva: Arten hade förmodligen sin absolut bästa period under 1970-talet. Inventeringen 1991 påvisade 30 par och populationen höll sig ganska stabil under flera år. 1998 räknades 34 par varav tio i Åkarp och för år 2000 har vi noterat ”minst 34 par” i kommunen. Därefter har en minskning skett och vid en inventering 2019 hittades blott elva par i kommunen. Inventeringen 2021 gav dock 15 par varav sex i Åkarp.

Gök: Vi redovisade ett ”par” 1991 och gör detsamma 2021. Göken inventeras som regel via frekvent ropande hannar. 1991 registrerades arten vid Bernstorps mosse och 2021 hördes den frekvent på Spillepeng, i Bernstorpsområdet samt vid Arlövsgården.

Kattuggla: Häckade vissa år under 1960-talet i Öresundsparken. Därefter är inga häckningar kända i Burlövs kommun.

Hornuggla: De två paren som hittades 1991 fanns båda i Sunnanå och i det område som nu är kluvet av Yttre Ringvägen. Vi har inga uppgifter om förekomster under senare år och inte heller för 2021.

Tornuggla: Denna art har en tidigare historia i kommunen. Den finns registrerad som häckande vid Burlövs gamla kyrka före 1927 och under åren 1930–1963 har häckningar även konstaterats vid Agriborg (1930–1952 samt 1959), Helenelund (1953–1954), Kronetorps gård (1944–1963) samt Södergård vid Bernstorp (>1930–1951). Den sista kända häckningen skedde alltså vid Kronetorps gård 1963. Det kan dock inte uteslutas att en häckning ägde rum på denna lokal 2002 och kanske även 2003. Inom loppet av ett år (nov 2002–dec 2003) hittades tre trafikdödade unga tornugglor i eller nära kommunen (E22, väg 11 och Dalbyvägen nära Kabbarp). Det finns också uppgifter om sedda tornugglor på lokalen 2002 samt om en sedan länge död tornuggla funnen 2003.

Tornseglare: Arten är svårinventerad men 1991 bedömdes 114 par häcka. Under 2021 var antalet häckande par betydligt färre. Arten har minskat allmänt i Sverige och så även i Burlöv. Vi uppskattar att antalet par 2021 understeg 50.

Större hackspett: Två par häckade 1991 – vid Arlövsgården och i gamla Åkarp (Byvägen). Under inventeringen 2021 hittades inga större hackspettar i kommunen. Den tidigare attraktiva dungen vid Arlövsgården är sedan flera år spolierad via massiv trädfällning och överdriven röjning.

Tofslärka: Häckade med 1–2 par i samband med byggandet av Grönvägens niovåningshus på 1960-talet. Därefter har arten inte noterats som häckande i kommunen och är idag helt utgången som svensk häckfågel.

Sånglärka: Inventeringen 1991 redovisade 258 par och för 1999 finns noterat en trolig svag minskning. Sedan dess har stora arealer lämplig mark för arten bebyggts eller ändrat karaktär. Arlövsgårdens fält har blivit golfbana och vid Bernstorp har ett företagsområde etablerats. Ny bebyggelse har också vuxit upp söder om väg 11. Resultatet har blivit en kraftigt minskande stam i kommunen. Vi inventerade inte arten 2021 men vågar ändå påstå att populationen låg långt under 100 par.

Backsvala: Häckade i en mindre koloni på Kalken under 1960-talet och senare vid Elise-

Backsvalor på Spillepeng. *Foto: Kenneth Bengtsson*.

torp i samband med byggen av HSB-husen cirka 1967. Häckade även i tillfälliga jordhögar vid Bernstorp 1992-1994 samt 1997. En ny koloni etablerades på Sysavs område (i Burlövs kommun) 1999 och var därefter årlig till och med 2020. Men under 2021 och efter 22 säsongers ständig närvaro övergavs kolonin på Spillepeng till fördel för en jordhög i Malmö hamn. Så trots att det fanns häckande par i kommunen 1992-2020 blev det en nolla i protokollet under de båda inventeringsåren 1991 och 2021. Svalorna återkom dock till Spillepeng 2022 och häckade då med 345 par.

Ladusvala: 1991 räknade vi 32 par i kommunen, de flesta på landsbygden men några par i Burlövs kyrkby. Vi räknade inte antalet par 2021 men gör bedömningen att de var betydligt färre. Det stöds också av uppgifter från 1999, då endast 19 par noterades och följdes av kommentaren ”markant minskning”.

Hussvala: Här handlar det om en art som har minskat dramatiskt. Vi minns från våra tidiga år arten som frekvent förekommande runt om i kommunen. Det fanns bon på åtskilliga hus även inne i tätorterna. Under inventeringen 1991 räknade vi 157 par och även då fanns en hel del tätortsbon kvar. Då hittade vi arten i bland annat dessa områden i Arlöv: Järnvägsgatan, Strandgatan, Lundavägen 25 plus Geukahuset, Skolgatan 3 och i Virvelvägsområdet. I Åkarp hittade vi arten i t.ex. Harakärrsområdet, Svanetorpsområdet och på flera adresser i gamla Åkarp. Däremot missade vi nog kolonin på Vallgården. Från detta område har vi inga noteringar i våra protokoll. På landsbygden samt i Burlövs kyrkby med Kronetorp och Helenelund fanns ytterligare par. Uppdelat på fyra delområden såg det ut som följer 1991.

Arlöv: 56 par
Åkarp: 71 par
Burlövs kyrkby, Kronetorp, Helenelund: 13 par
Landsbygden: 17 par

Vi känner oss dock ganska säkra på att arten befann sig i nedförbacke redan 1991 och vi noterade också ”markant minskning” i samband med en översiktlig inventering 1999.

Under åren 1996-2001 höll vi god koll på arten i Arlöv (se tabell). De nu inlagda uppgifterna för 1991 är något osäkra eftersom vi då inventerade i moduler och därför inte noterade adresser för förekomster. Men tabellen visar ändå i stort hur läget i de aktuella om-

Tabell 1. Häckande par av hussvala i Arlöv 1991–2021

Årtal	*Virvelv.*	*Verkstadsg.*	*Strandg.*	*Geuken*	*Skolgatan 3*	*Lundavägen 25*	*Totalt*
1991	15	?	5	16*			36
1996	5	0-1	9	11	3	4	32-33
1997	få	0	få	10	3	?	>13
1998	?	0	8	5	5	0	>18
1999	2	0	12	6	6	0	26
2000	10	1	9	5	5	0	30
2001	8	0	22	7	2	0	39
2021	0	0	0	0	0	0	0

* Totalt för områdena Geuken, Skolgatan 3 och Lundavägen 25.

rådena var då och att stammen höll sig tämligen stabil i Arlöv under den aktuella tioårsperioden. Den i år konstaterade kraschen har alltså för Arlövs del skett under 2000-talet.

Inventeringen 2021 visade ett dystert resultat. Arten är utgången från tätorterna och finns idag bara i landsbygdsmiljö. De 33 par vi hittade fanns på följande lokaler: Arlövsgården 2 par, Kronetorps gård 3 par, Kronetorps stall 15 par och Vallgården 13 par. Någon gång mellan 2001 och 2021 störtdök alltså Burlövs population av hussvala. Det finns säkert flera anledningar till hussvalans minskning. En är att många människor inte vill ha deras bon på sina husväggar. Bona rivs därför ner i allt för stor utsträckning. Vi har noterat detta på flera ställen, bl.a. på Harakärr i Åkarp.

Ängspiplärka: Vi hittade tio par 1991 men inga alls 30 år senare. 1991 fanns arten på Tågarps hed men också på det nyetablerade grönområdet vid Spillepeng. Detta var mer hedartat då och med mycket sparsam vegetation. Området var också mindre välbesökt än det är idag. Vidare hittades arten 1991 på Arlövsgårdens marker intill Segeå och vid ett blötare parti nära Bangs slakteri i Burlöv. Idag är arten alltså borta från kommunen och den främsta anledningen är förändrad markanvändning. Arten är sedan 2017 även utgången som häckfågel på Lommas del av strandängarna vid Spillepeng.

Gulärla: Likt den förra arten har även gulärlan fått det kärvare i kommunen. Den är idag försvunnen från Tågarps hed och övriga Spillepeng. 1991 fanns där sju par. Däremot finns gulärlan kvar på landsbygden i kommunen och då främst i området runt Turelund och Stjärnelund. Vi noterade tolv par 2021 mot 22 par 1991.

Sädesärla: Arten inventerades inte 2021 men vi gör bedömningen att populationen är god och sannolikt ungefär densamma som 1991 – alltså omkring 46 par. 1999 noterade vi dock en trolig svag minskning.

Gärdsmyg: En marginalart för kommunen. 1991 hittades två par i uppväxta delar av gamla Åkarp. Det par vi hittade 2021 fanns i Lindbergs barr.

Järnsparv: Arten inventerades inte 2021 men vi gör bedömningen att populationen är hyfsat god. Det ska dock nämnas att vi i samband med en översiktlig inventering 1999 noterade en märkbar minskning. Arten är dock tämligen svårinventerad och vi tror idag inte att de 46 paren från 1991 var väsentligt färre 2021.

Rödhake: 1991 hittade vi tio par, främst på landsbygden och i väl uppväxta delar av Åkarp.

Resultatet 2021 blev betydligt sämre med blott tre par. Dessa fanns vid Arlövsgården, Svanetorpsparken och vid gamla scouthuset på Rusthållarevägen. Vi kan ha missat något par men att arten minskat är vi säkra på.

Näktergal: 1991 bokfördes 23 häckande par och vi noterade att arten nog var betydligt vanligare för några år sedan. Idag vågar vi påstå att arten är betydligt fåtaligare än den var 1991. Vi har ingen sifferuppgift men gör bedömningen att antalet par var högst tio 2021.

Idag hittas arten främst på Spillepengsområdet och längs Segeå vid Valdemarsro och Sege.

Svart rödstjärt: Häckade med två par 1991 – i Arlövs Industriby och längs Wennerts väg. Arten har varit i princip årlig därefter, främst i Arlövs Industriby, men också vid Kronetorp och under senare år även vid Bernstorps Industriby. Häckade också vid Herman Gotthardsområdet under sent 90-tal innan dessa byggnader revs. Under 2021 noterades ett häckande par vid Kronetorp och sjungande fåglar sågs och hördes vid Bernstorp samt längs både Test- och Företagsvägen.

Rödstjärt: Denna art har ökat i tätortsmiljöer i många kommuner och så även i Burlöv. De 34 par vi noterade 1991 var med säkerhet betydligt fler 2021. Rödstjärtar häckar numera i stort sett i varje villakvarter och i många andra miljöer i kommunen. Vi inventerade inte arten 2021 men en fördubbling av antalet par känns inte omöjlig.

Buskskvätta: Ett par häckade med okänt resultat vid Bernstorps mosse 1991. Ej noterad som häckfågel därefter.

Stenskvätta: 1991 hittade vi tolv par i kommunen: ett på Spillepeng, fyra i Arlöv, fem på landsbygden och två Åkarp. Paren i tätorterna fanns i industri- eller ruderatområden. År 2000 noterade vi minst fyra par och de fanns vid f.d. Herman Gotthardt och i Arlövs Industriby. De två paren vi hittade 2021 fanns båda inne på Sysavs område. Vi kan inte helt utesluta att några par på landsbygden har missats. I tätortsnära miljöer är arten utgången.

Koltrast: Vi gör bedömningen att koltrasten håller ställningarna i kommunen och att förra inventeringens 735 par i stort finns kvar. Det ska också nämnas att vi efter en översiktlig inventering 1998 bedömde arten vara ”talrikare än någonsin”.

Björktrast: Denna art har haft en märklig utveckling. I äldre tider var den en mycket ovanlig häckfågel i Skåne, men under 1960-talet och framåt skedde en mycket stark expansion söderut och när Skånes Ornitologiska Förening inventerade hela landskapet i början av 2000-talet fanns arten som häckfågel i princip i hela landskapet. När vi inventerade Burlövs kommun 1991 räknade vi in 74 häckande par och efter en översiktlig inventering 1999 noterade vi en stabil stam i Arlöv, men en något minskande i kommunen som helhet. Minskningen hade då främst skett på landsbygden. Inför inventeringen 2021 misstänkte vi att arten minskat markant, en utveckling som är känd i regionen under senare år, och den misstanken besannades. Vi fann blott tio par på sex olika platser. Före detta kolonier var historia och som mest fanns två par vid Arlövsgården, Elisetorp, Burlövs prästgård och Svanetorps dagis. Övriga två par fanns i Sege och Granebacken. En liknande negativ utveckling har setts på Spillepeng. Arten invandrade här i slutet av 1990-talet och höll fram till 2019 en stabil stam på 3-6 par. Men 2020 sågs bara ett par och 2021 saknades arten i området.

Taltrast: 1991 noterade vi 14 par i kommunen – åtta på landsbygden, fem i Åkarp och ett i Arlöv. Men redan 1999 kunde vi konstatera att arten ”absolut har minskat i kommunen”. Under inventeringen 2021 hittades inga häckande par men vi utesluter inte att några kan ha missats på landsbygden.

Gräshoppssångare: Arten har aldrig konstaterats häckande i kommunen. Men den har noterats i lämpliga miljöer vid Bernstorps mosse och Bernstorpsdammen vid flera tillfällen. Under inventeringen 2021 noterades en sjungande hanne vid sistnämnda lokal.

Sävsångare: Arten var en allmän häckfågel på Kalken under 1960-talet. Men under inventeringen 1991 noterades inte arten och hur det sett ut under åren fram till 2021 är utöver ett häckande par på okänd plats 2007 okänt. Under inventeringen 2021 noterade vi två par vid Bernstorpsdammen.

Kärrsångare: 1991 hittade vi 29 häckande par. Vi inventerade inte arten 2021 men gör bedömningen att den finns kvar på tämligen oförändrad nivå. Möjligen något fåtaligare.

Rörsångare: 1991 hittades 20 häckande par. Trots att vi inte inventerade arten 2021 vågar vi påstå att den har ökat. Detta beror på att nya lämpliga miljöer har etablerats vid f.f.a. Arlövsgården och Bernstorpsdammen. Bara runt sistnämnda lokal räknades åtta sjungande hannar in vid ett besök i maj. Och vid Arlövsgården fanns gott om rörsångare i vassarna runt de anlagda dammarna.

Häckningsmiljö för trastsångare vid Arlövsgården. *Foto: Kenneth Bengtsson*.

Trastsångare: Alla tiders kanske största överraskning i Burlövs kommun vad gäller ornitologiska händelser inträffade 2021. En sjungande trastsångare upptäcktes vid Arlövsgården 17 maj och den stannade kvar misstänkt länge. Efterhand upptäcktes att två individer fanns i området och till slut kunde det konstateras att arten faktisk häckade i vassarna runt en av dammarna. Arten har bara med säkerhet påträffats en gång tidigare i kommunen – vid Kalinaåns mynning i augusti 1964!

Härmsångare: 1991 hittades 17 häckande par. Arten inventerades inte 2021 men vi gör bedömningen att den har minskat ganska markant.

Ärtsångare: Under inventeringen 1991 hittades 94 häckande par. Vi inventerade inte arten 2021 men är tämligen säkra på att den har haft en stabil, kanske t.o.m. ökande stam under åren. Ärtsångaren kan hålla tillgodo med tämligen små revir även inne i villaområden och lämpliga miljöer finns det gott om i kommunen.

Törnsångare: Inventeringen 1991 påvisade 42 häckande par. Arten inventerades inte 2021 och vi har svårt för att bedöma dens status. På Spillepengs grönområde har den minskat något under senare år men om det är generellt för kommunen vet vi inte. Här kan det handla om att göken har påverkat stammen negativt. Törnsångare som matat gökungar har noterats vid flera tillfällen. Det känns som att det finns tämligen gott om törnsångare i lämpliga miljöer i kommunen och vi utesluter inte att arten har ökat. Någon väsentlig minskning handlar det definitivt inte om.

Trädgårdssångare: 25 par 1991 har sannolikt blivit färre. Arten inventerades inte 2021 men eftersom viktiga miljöer har försvunnit eller glesats ut, bl.a. i Sunnanå (Yttre Ringvägen), dungen vid Arlövsgården och runt Bernstorps gård, gör vi den bedömningen.

Svarthätta: Arten var på frammarsch när vi inventerade 1991 och då fann vi tolv häckande par. Trots att vi inte inventerade svarthättan 2021 vågar vi påstå att den ökat tämligen markant. Det går bra för arten i regionen och så även i Burlövs kommun.

Gransångare: Arten fanns inte som häckfågel när vi inventerade 1991. Men sedan dess har mycket hänt. Gransångaren, av den sydliga rasen collybita, har etablerat sig starkt i hela landskapet och det gäller inte minst

för Burlövs kommun. Vi noterade revirhållande individer redan 1993 och den första häckningen noterades 1996, möjligen 1995. Därefter har det varit en ständig tillväxt. Redan 1998 räknades tio häckande par och för 2007 anges över 20 par. Vi utesluter inte att det handlade om 50 par, kanske än fler 2021.

Lövsångare: 1991 hittade vi 29 häckande par. Arten inventerades inte 2021 men vi är säkra på att antalet par var betydligt färre då. Anledningarna till det är sannolikt desamma som för trädgårdssångaren – se denna.

Kungsfågel: Arten har aldrig haft och kommer aldrig att få goda förutsättningar i kommunen. Under inventeringen 1991 hittades dock tre par – två i Sunnanå och ett i gamla Åkarp. Häckningen i Åkarp skedde oväntat i trädgårdsmiljö och fullföljdes lyckligt. Vi har också under mellanåren noterat häckande kungsfåglar i Lindbergs barr och vi har noteringar om två häckande par i kommunen (plats okänd) under perioden 2003–2005. Men under senare års strövtåg i kommunen har kungsfåglar under häckningstid lyst med sin frånvaro – så även under inventeringen 2021.

Grå flugsnappare: Häckfågel under flera år i Sockerfabriksparken samt med ett par vardera i Öresundsparken och på Möllevägen i Åkarp cirka 1970 (bofynd i fågelbord).

Svartvit flugsnappare: Likt kungsfågeln har Burlövs kommun aldrig kunnat erbjuda riktigt goda miljöer för denna art. Men starka stammar i Skåne som helhet ”förr i tiden” innebar att en del par valde, eller tvingades välja, lite udda miljöer. Så var läget 1991 då vi noterade sju häckande par i kommunen – två par i motorvägsridån vid Elisetorp och ett vid Granebacken i Arlöv, ett par i Kronetorpsparken och övriga tre i Åkarp. Senast noterades arten som häckfågel år 2000, då på Dalslund och Svanetorp i Åkarp. Idag är arten alltså utgången som häckfågel i kommunen.

Blåmes: Arten inventerades inte 2021, men vi finner ingen anledning att tro på någon större förändring sedan 1991 då 236 par noterades.

Talgoxe: Precis som föregående art bedömer vi att stammen är ungefär likvärdig med resultatet för 1991 – alltså runt 255 häckande par.

Nötväcka: Arten är marginell för Burlövs kommun, men också tämligen envis i sin förekomst. 1991 hittades ett framgångsrikt häckande par i Åkarp. För år 2000 finns en notering om två misstänkta häckningar i Åkarp och arten har också häckat vid Burlövs gamla prästgård i början av 2000-talet. Under årets inventering häckade ett par i parkliknande miljö vid Ostvägen i Åkarp.

Trädkrypare: Även här handlar det om en marginalart för kommunen. Ett häckande par hittades 1991, då vid Karstorpsdammen i Åkarp. Årets häckning skedde inte långt därifrån, nämligen i trädridån längs Gränsvägen och mot E6:an. Arten har även häckat vid några tillfällen i just Åkarp under mellanåren.

Pungmes: Arten fanns inte i kommunen 1991 men har därefter häckat på Bernstorps mosse 2005, 2006, 2011, 2019 och 2020.

För 2021 har vi fått denna rapport från Peter Öhrström som tillsammans med Olof Persson har stenkoll på Skånes pungmesar: ”En bobyggande hane 17 april – 14 maj på Bernstorps mosse. Vi väntade till 7 maj med att märka honom, då han även försågs med två orange färgringar på vänster ben, i hopp om att en hona skulle dyka upp. Även om ytterligare en pungmes sågs tillfälligt 20 april så var han ensam och boet blev heller aldrig färdigbyggt. Boet hängde undangömt i en Salix vid ödetomten i väster”.

Det sågs alltså pungmesar på mossen även 2021, men någon häckning blev det inte.

Skata: 110 häckande par registrerades i hela kommunen 1991. Av dessa fanns 53 par i Arlöv. Det senare området inventerades därefter årligen t.o.m. 2008 (Tabell 2). Arten ökade successivt under perioden fram till 2001 då 122 par räknades. Därefter stabiliserades populationen runt 100 par eller som högst 111 år 2006. Skatan ökade alltså med 100 % mellan 1991 och början av 2000-talet och det berodde främst på att all avskjutning upphörde. Vi känner oss ganska säkra på att populationen därefter hållit sig på samma nivå som i början av 2000-talet och det bör också gälla för hela kommunen. Vi dubblar därför de 110 paren och räknar med att omkring 220 par fanns i Burlövs kommun 2021.

Tabell 2. Häckande par av skata i Arlöv 1991–2008.

Årtal	*Häckande par*
1991	53
1992	59
1993	65
1994	77
1995	83
1996	83
1997	85
1998	95
1999	99
2000	111
2001	122
2002	112
2003	105
2004	109
2005	101
2006	111
2007	99
2008	98

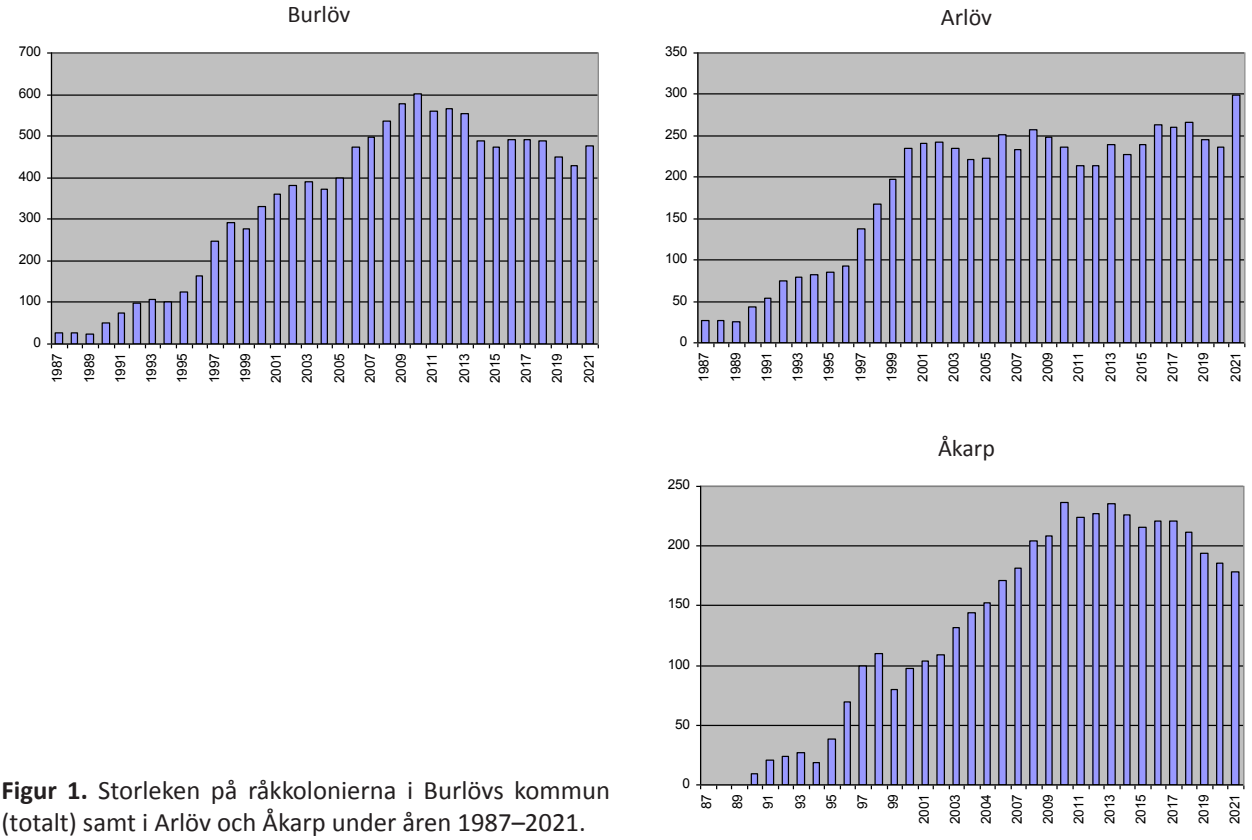
Nötkråka: Sannolik häckfågel i Åkarp något år under tidigt 1970-tal.

Kaja: Under inventeringen 1991 hittade vi 208 häckande par. Vi inventerade inte arten 2021 men gör bedömningen att arten har ökat något. Förmodligen handlar det i så fall inte om någon större ökning eftersom häckningsplatserna, f.f.a. i skorstenar och andra håligheter i hus är begränsade. Vi nöjer oss med att konstatera att det går bra för kajorna i Burlöv.

Råka: Här handlar det om en mycket välinventerad art. Den första kända uppgiften om råkor i Burlöv stammar från Torsten Malmbergs inventeringar 195557. Då hittades tre kolonier i kommunen – Solliden i Åkarp med två par, Helenelunds gård med 14 par och Bernstorps gård med 20 par. Alltså 36 par totalt.

Därefter saknas uppgifter, men allt tyder på att arten var försvunnen från kommunen under 1960–70-talen. Återkomsten bör ha skett omkring 1982 och platsen var då bokarna längs Lundavägen vid Sockerfabriksparken.

Årliga inventeringar i kommunen har skett sedan 1987 och pågår fortfarande (Figur 1). Då fanns 27 par, samtliga i Arlöv. Första kolonin i Åkarp i modern tid etablerades vid Åkarpsdammen vid järnvägen 1990 och då med nio bon. Denna koloni är fortfarande aktiv och har som mest hållit 76 bon (2014).

Figur 1. Storleken på råkkolonierna i Burlövs kommun (totalt) samt i Arlöv och Åkarp under åren 1987–2021.

Tabell 3. Förekomster (antal par) i Burlövs kommun 1991–2021 samt för utgångna arter före 1991. Gröna rutor = förekomst, röda = ej förekomst.

Art	*Före 1991*	*1991*	*Mellanårs*	*2021*
Smådopping			1995	
Gråhakedopping		1		4-6
Knölsvan		2		3
Grågås				1-5
Vitkindad gås			Se text	
Gravand		2		?
Gräsand		27		Minus
Årta			1995-99	
Snatterand				2
Kricka				
Skedand		1		
Brunand			2005	
Vigg		1		1
Knipa			Se text	Dock 2022
Röd glada				1
Brun kärrhök			Se text	
Sparvhök		2		
Ormvråk				2
Tornfalk		1		2
Rapphöna		39		
Fasan		Ej inv		Ej inv
Vattenrall		1		2
Rörhöna		19		5
Sothöna		18		>24
Strandskata		7		13
Skärfläcka		1		3
Mindre strandpipare		1		3
Större strandpipare		3		1
Tofsvipa		38		9
Kärrsnäppa				
Rödbena		9		3
Skrattmås				
Fiskmås		2		>30
Klippduva		25		11
Skogsduva		1		2
Ringduva		615		Plus?
Turkduva		30		15
Gök		1		1
Hornuggla		2		
Kattuggla				
Tornuggla				
Tornseglare		114		<50
Större hackspett		2		
Tofslärka				
Sånglärka		258		Minus
Ladusvala		32		Minus
Hussvala		157		33
Backsvala			Se text	Dock 2022
Ängspiplärka		10		
Gulärla		22		12
Sädesärla		46		Lika

Tabell 3. – Forts.

Art	*Före 1991*	*1991*	*Mellanårs*	*2021*
Gärdsmyg		2		1
Järnsparv		46		Lika
Rödhake		10		3
Näktergal		23		<10
Svart rödstjärt		2		1
Rödstjärt		34		Plus
Buskskvätta		1		
Stenskvätta		12		2
Koltrast		735		Lika
Björktrast		74		10
Taltrast		14		
Sävsångare				2
Kärrsångare		29		Minus
Rörsångare		20		Plus
Trastsångare				1
Härmsångare		17		Minus
Ärtsångare		94		Lika
Törnsångare		42		Plus
Trädgårdssångare		25		Minus
Svarthätta		12		Plus
Lövsångare		29		Minus
Gransångare				>25
Kungsfågel		3		
Grå flugsnappare				
Svartvit flugsnappare		7		
Blåmes		236		Lika
Talgoxe		255		Lika
Nötväcka		1		1
Trädkrypare		1		1
Pungmes				1
Skata		110		220
Kaja		208		Plus
Råka		75		477
Kråka		20		Plus
Korp				1
Stare		281		Minus
Gråsparv		924		<200
Pilfink		477		Lika
Bofink		91		Minus
Grönfink		265		Minus
Steglits				3
Hämpling		201		<50
Stenknäck		4		
Gulsparv			2005	
Sävsparv		8		>8
Total	***7***	***71***	***8***	***70***

Under inventeringen 1991 fanns 75 par i kommunen – 54 av dem i Arlöv och 21 i Åkarp. Motsvarande uppgifter för inventeringen 2021 är 477 par fördelat på 299 i Arlöv och 178 i Åkarp.

Utvecklingen i kommunen var ökande fram till 2010 då 601 par räknades in. Därefter har en minskning skett och stammen ligger sedan 2014 stabilt på ett antal strax under 500 par.

Däremot räknades det högsta antalet bon någonsin i Arlöv under 2021. Åkarpsråkorna var samma år nere på nivån som gällde 2007.

Under inventeringen 2021 fanns inga kolonier på landsbygden. Under perioden mellan de två inventeringarna har kolonier dock funnits på fyra platser.

EONs ställverk i Sege 1997–2003 med som mest 31 bon.

Bernstorps gård 2004–2014 med som mest 116 bon.

Burlövs prästgård 2009–2019 med som mest 24 bon.

Sege station 2012–2014 med som mest 4 bon.

Kråka: När vi inventerade 1991 hittades 20 häckande par. Tio av dessa fanns på landsbygden, sju i Åkarp och resterande i utkanterna av Arlöv samt vid Kronetorp. Kråkan var nog redan då på väg att etablera sig mer i tätortsmiljöer, vilket redan hade visat sig i Åkarp 1991. Under en inventering i kommunen 1998 påvisades 34 häckande par men platserna för dessa finns inte antecknade. Dock nämns att de flesta fanns på landsbygden. Vi inventerade inte kråkan 2021 men är tämligen säkra på att de 34 paren från 1998 finns kvar och ytterligare några därtill. Arten har också i ökad mån etablerat sig i tätortsmiljöer.

Korp: fanns inte som häckfågel i kommunen 1991. De första kända häckningarna ägde rum i kraftverksstolpar vid Sege 2005, 2006 och 2009. Därefter har inga eftersök gjorts förrän 2021 då ett par häckade i en kraftverkstolpe vid Turelundsvägen nära gränsen till Staffanstorp. Troligtvis har arten häckat i området under flera år, kanske alla åren 2010–2020.

Stare: Arten har haft en nedåtgående trend i stora delar av Sverige under senare år och det har vi märkt även i Burlöv. Så trots att vi inte inventerade arten 2021 vågar vi påstå att beståndet är långt mindre än de 281 par som vi räknade in 1991.

Korpens stolpbo 2022. En unge anas i boet. *Foto: Kenneth Bengtsson*.

Gråsparv: Under inventeringen 1991 var gråsparven med 924 par den talrikaste häckfågeln i kommunen. Trots att vi inte inventerat den i år vågar vi påstå att så inte är fallet längre. Den positionen innehas istället av koltrast, möjligen i konkurrens av ringduvan. Gråsparvarna har minskat oroväckande på många platser och finns idag främst i kluster i olika delar av kommunen. I äldre tider fanns arten i princip överallt. Vi gissar på att det fanns färre än 200 par under 2021.

Pilfink: Under inventeringen 1991 påvisades 477 par i kommunen. Arten inventerandes inte 2021 men vår magkänsla berättar att beståndet nog är ganska stabilt, möjligen något minskande.

Bofink: Vi fann 91 häckande par 1991 och det var en god spridning i kommunen. Spridningen är nog likartad idag men vi bedömer att beståndet är något mindre. Det lär dock inte handla om lika dramatisk nedgång som för grönfink och hämpling.

Grönfink: Inte heller denna art blev inventerad 2021. Men med tvärsäkerhet påstår vi att de 265 paren från 1991 var väsentligt färre i år. En kanske avgörande faktor för denna arts nedgång är sjukdomen gulknopp, eller trikomonas på ett finare språk. Sjukdomen har påverkat många fåglar, framförallt finkar och duvor under nu rätt många år och en av dem som drabbats värst är just grönfinken. Vi tror inte att Burlövs bestånd orkade upp till ens etthundra par i år.

Steglits: Äldre uppgifter berättar att arten häckade i Öresundsparken i slutet av 1960-talet. Vi hittade inte någon häckning 1991 och det dröjde till 1999 innan den ånyo konstaterades häcka i kommunen, då i Burlövs kyrkby. Därefter har arten sannolikt varit årlig häckfågel hos oss. För olikt flera andra finkarter har det gått bra för steglitsen på riksbasis under 2000-talet. Arten är ganska svårinventerad men vi fann minst tre par 2021: Arlövsgården, Bernstorps mosse och Lillebäcksområdet i Arlöv. Förmodligen fann det ytterligare par på andra platser.

Hämpling: Inventeringen 1991 påvisade 201 häckande par. Då fanns hämplingen spridd i hela kommunen, t.o.m. i centrala delar av tätorterna. En översiktlig inventering 1999 visade dock på en betydande minskning och den har tyvärr fortsatt därefter. Arten tillhör de s.k. jordbruksarterna och minskningen är generell för stora delar av Sverige. Vi gör bedömningen att antalet par 2021 var färre än 25.

Stenknäck: Arten har inte de bästa förutsättningarna i Burlövs kommun. Men vi fann ändå fyra par 1991 – två par i vardera Granebacken och Kronetorpsparken. 1998 noterades tre par i kommunen och det finns även en notering om ett häckande par i Åkarp år 2000. Därefter finns inga uppgifter och vi såg inte heller till arten under inventeringen 2021.

Gulsparv: Arten har inga stora förutsättningar i vår kommun och har bara konstaterats häcka vid ett tillfälle. Det var i Sunnanå och året var 2005.

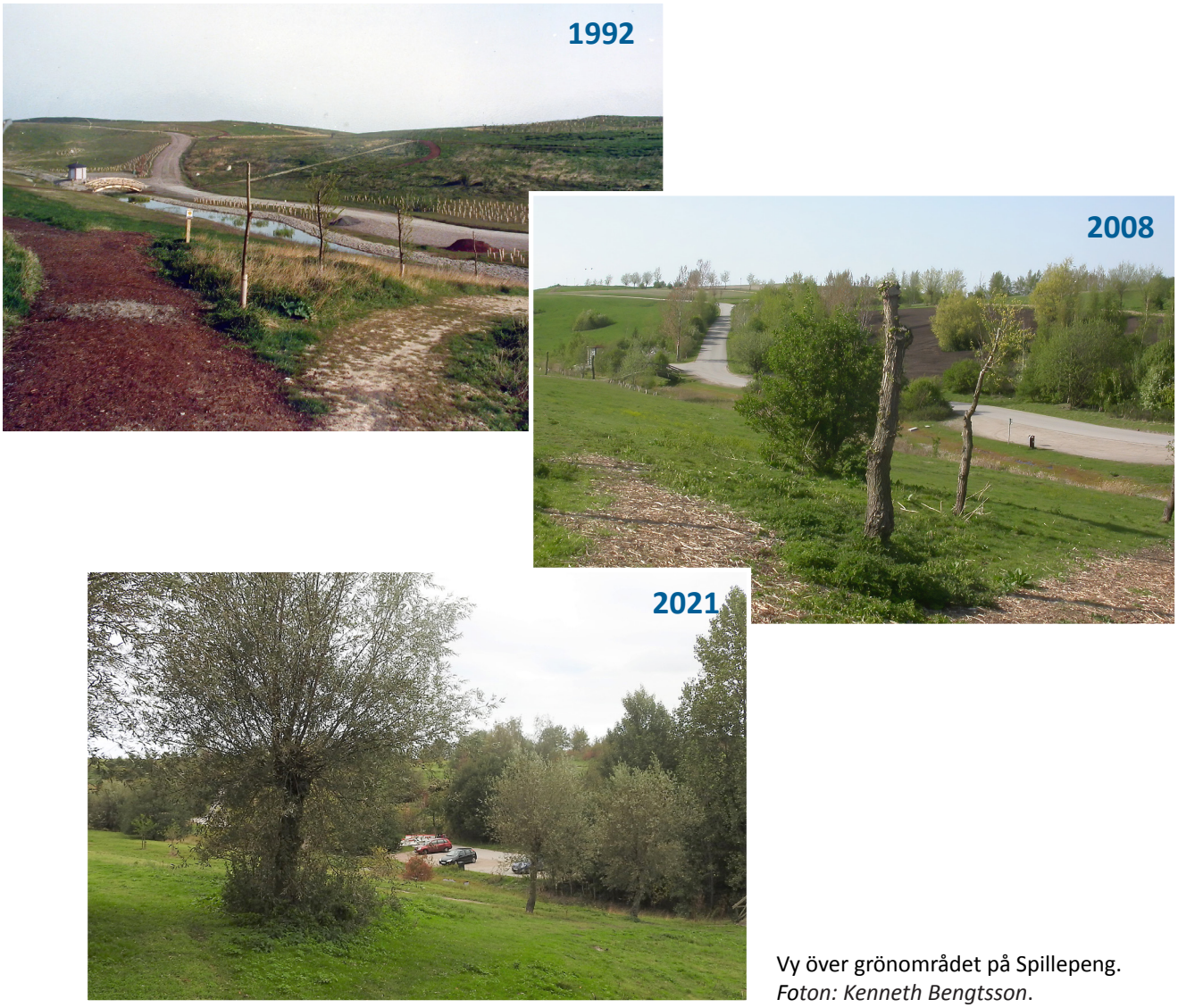
Sävsparv: Inventeringen 1991 resulterade i åtta par. Därefter har det gått dåligt för arten på rikbasis, men glädjande nog märktes inte detta i Burlöv 2021. Vi räknade nämligen in minst åtta par även detta år och vi känner oss tämligen säkra på att det fanns ytterligare några. Hela sträckan längs Segeå inventerades t.ex. inte. Förklaringen till det stabila och förmodligen också ökande beståndet i Burlöv är de anlagda och vegetationsrika dammarna vid Arlövsgården, Bernstorp och längs Yttre Ringvägen.

Hur förändras en bygd?

Två av oss har levt hela livet i Burlövs kommun och vi har upplevt många förändringar som på gott och ont påverkat djurlivet, inte minst fågellivet. Vi går inte längre tillbaka i tiden än vad våra egna minnen bjuder på, men det räcker för att inse att det händer mycket under sådär 70 år. Störst fokus i texten ligger dock på det som hänt sedan vår förra fågelinventering 1991.

Resan börjar vid kusten och strandängarna med Arlövs soptipp som sydlig gräns. Jo, det fanns en soptipp längst därute, ungefär där kullen med utsiktsplatsen på grönområdet finns idag. Här dumpades allt utan urskiljning. Något miljötänk fanns inte då. Öster om soptippen fanns ett område med små dammar. Här deponerade Sockerbolaget näringsrika avfallsprodukter och resultatet blev en prunkande växtlighet. Området som benämndes Kalken höll då ett mycket rikt fågelliv. Men under slutet av 1960-talet fylldes området ut och benämndes då Arlövs hed.

Arlövs soptipp slutade att brukas 1974. Då bildades Sysav och avfallshanteringen flyttades till Malmö stads marker söder om kommungränsen. Efterhand som avfallsmängden ökade tvingades Sysav att expandera genom utfyllnader i Öresund. Den halvö som finns idag skapades i tre etapper under åren 1988-2000 och därmed fick Burlövs kommun ett visst landtillskott och en ökad kustlinje både norr och söder om deponihalvön. Efterhand som det tidigare nyttjade landområdet fylldes ut skapades också det grönområde vid Spillepeng som vi känner idag. När vi inventerade fågellivet i kommunen 1991 var grö-

Vy över grönområdet på Spillepeng.
Foton: Kenneth Bengtsson.

området i sin linda och växligheten mycket begränsad. Den småfågelfauna vi upplever idag fanns inte då – istället hittades arter som sånglärka, ängspiplärka och tofvipa häckande i den tämligen karga miljön. Nu hittar vi istället flera arter sångare, rödstjärt och näktergal i området. För att nämna några.

Tågarps hed var betydligt större innan Västkustvägen mot Lomma byggdes om år 1980. Då togs en stor del i anspråk för rondellen vid Shellmacken och för den sväng som Västkustvägen gör mot Lomma. Därefter har Tågarps hed lämnats i fred och blev tillsammans med Alnarps fälader, norr om kommungränsen vid Alnarpsdiket, ett naturreservat 2008. I äldre tider, före järnvägens tillkomst 1856, mynnade Lilla Segeå just vid Tågarps hed. De skonor (grunda sänkor) vi ser på heden idag är rester från det gamla deltasystemet.

Tågarps hed gränsar i söder till Kalinadiket – en förlängning av nuvarande Lilla Segeå, som har utnyttjats av Sockerfabriken för kylvatten. Diket har under åren haft olika sträckningar men under båda inventeringarna var sträckningen densamma – d.v.s. längs Tågarps hed, därefter i kulvert längs Västkustvägen och sedan i öppet dike mot Sockerbruket och parallellt med Wennerts väg. Här bildar diket en gräns mot Malmö stad och går under namnet Blåån. Det faktum att Sockerbruken använt diket för utsläpp av kylvatten har inneburit att en vak har hållits öppen vid mynningen även under stränga vintrar. Denna vak har varit en förutsättning för många övervintrande arter. Hur det blir med detta efter brukets nedläggning 2021 vet vi inte.

Intill strandängarna, där idag ett bostadsområde benämnt just Strandängen vuxit upp, låg 1991 firma Herman Gotthardt. Företaget flyttade 1995 till Malmö och under en följd av år inträdde en form av miljöpositivt förfall som lockade en hel del fåglar. Det fanns nämligen en hel del växtlighet i området och i några byggnader fann den svarta rödstjärten ett bra boende.

Norr därom, där Fredrikssons Trä idag ligger, fanns tidigare en nöjespark som hette Öresundsparken. Det var ett tämligen lummigt område som höll ett hyfsat fågelliv med bl.a. tillfälliga häckningar av kattuggla. Parken upphörde dock omkring 1960 och området bebyggdes 1964. När vi inventerade 1991 såg det ut på ungefär samma sätt som idag. Samma sak gäller i stort även för bebyg-

Tågarps hed 2006. Själva heden ser likadan ut idag. *Foto: Kenneth Bengtsson*.

Lindbergs barr 2022. *Foto: Kenneth Bengtsson*.

gelsen vid Virvelvägen och Industribyn vid Företagsvägen.

Längs Testvägen var det dock lite glesare med företagsverksamheter och istället fanns flera kvarvarande ruderatområden där vi till och med noterade rapphöns 1991. Idag är även Testvägen helt utbyggd. Där Testvägen slutar fanns 1991 bara ruderatmark och därefter ett område bevuxet med främst diverse barrträd. Träden hade planterats av firma Lindbergs plantskola och området var tämligen fågelrikt. Vi hittade bl.a. sparvhök och taltrast häckande där 1991. Idag har en exklusiv bilfirma bebyggt den forna ruderatmarken och Lindbergs barr, som vi kallar området, har tappat sin glans. En del av träden finns kvar men under förfall och området var också svårt att nå 2021 p.g.a. det pågående järnvägsbygget. Detta bygge har också tagit i anspråk den bortre delen, Åkarps mosse, där ett öppnare och delvis blött område fanns tidigare. Här har brun kärrhök faktiskt häckat en gång och det var 2007.

På södra sidan av järnvägen finns det område som vi kallar för Lindbergs löv. Man kunde tidigare, med viss försiktighet, passera järnvägen till fots. Här finns, och fanns även 1991, några mindre företag och ett mindre lövskogsbevuxet område. Idag är detta område dock starkt påverkat av människan och har förlorat både i charm och i fågelrikedom. Bl.a. har en ny fotbollsplan anlagts i västra delen (1993).

Vi hoppar istället tillbaka västerut och hamnar då på Wennerths väg. Här fanns 1991 ett virrvarr av mindre, både aktiva och före detta aktiva företag, ofta med skumrask som förtecken. Miljön var under förfall och klart sunkig, men också intressant, inte minst i samband med att företagen avvecklades och förfallet började. Området blev efterhand mer vildvuxet och en del småfåglar flyttade in. Vi vill bl.a. nämna svart rödstjärt som gillade den skräpiga miljön. Mellan Wennerts väg och den forna idrottsplatsen Pilevallen (där den sista fotbollsmatschen spelades 1992 och som sedan bebyggdes med villor) fanns en öppnare yta och den finns kvar än idag, men nu i form av en ganska vildvuxen träd- och buskmiljö. De forna företagens synder i samband med hantering av miljöfarliga ämnen har inneburit att området är svårsanerat och därmed svårt att ta i anspråk för ny bebyggelse.

Sedan kommer vi in i Arlövs samhälle och där har väl inte skett några oerhörda förändringar sedan 1991. Elistetorp, Vårby (Korn- och Rapsvägen) och Tågarp (Virvelvägen) bebyggdes nämligen redan under 1960–80-talen. Det stora köpcentret OBS byggdes också i början av 1970-talet. Ett annat större ingrepp gjordes när Lommavägen fick sin nya dragning i början av 1970-talet. Då offrades en hel del gammal bebyggelse och den forna ”gröningen” vid Medborgarhuset försvann tillsammans med ett äldre koloniområde. Ett annat koloniområde som försvann var det som låg ”mellan bommarna” öster om Kärleksgatan. Här delade sig järnvägen, dels genom stambanan, dels spåret mot Lomma. Mellan dessa spår låg ett charmigt koloniområde som fanns kvar 1991.

Ett område med hyfsade naturvärden än idag är Granebacken och koloniområdet samt dungen vid den gamla Disponentvillan. Även längs Allégatan med de äldre trädgårdarna finns en del biologiska värden. Ny bebyggelse har förvisso tillkommit i området, dels norr om Disponentvillan, dels intill Granliden – det gamla ålderdomshemmet. Men till stora delar är detta område ganska likt det som fanns 1991.

För Arlöv som helhet har en hel del ny bebyggelse kommit till efter 1991, bland annat vid Sockerbitstorget där en del charmiga trädgårdsmiljöer fått ge vika för nya hus. Övriga nybyggen har mest skett genom förtätning av redan bebyggda områden och de har knappast påverkat fågellivet i själva tätorten i väsentlig grad.

Det har däremot hänt saker i området runt Kronetorps gård. Här var det ren odlingsbygd 1991 och i parken som låg intill gården fanns ett tämligen rikt fågelliv. Sedan några år är en storskalig bebyggelse på gång och under 2021 fanns det såväl färdiga och bebodda hus som pågående byggnation på de forna åkrarna. Dungen har också mist många av sina tidigare biologiska värden. En ny väg mellan rondellen vid Burlöv Center och Dalbyvägen har också anlagts efter 1991 och bl.a. raderat ut förutsättningar för flera par rapphöna, sånglärka och hämpling. Fast rapphönsen hade nog varit borta i vilket fall.

I det angränsande Burlövs Egnahemsområdet har ny bebyggelse vuxit upp, dock utan nämnvärd påverkan på fågellivet. Och lite längre österut, vid Burlövs kyrkby har tiden stått mer eller mindre still sedan 1991. En

Kronetorps mölla från söder 2021. *Foto: Kenneth Bengtsson*.

ekodukt, kanske Sveriges första, har dock tillkommit i samband med att Yttre Ringvägen anlades. Den förbinder idag Kyrkbyn med Egnahemsområdet samtidigt som den ger djur möjligheter till trygga passager. Området runt möllan vid Kronetorp och gården Helenelund har däremot inte förändrats nämnvärt sedan 1991.

Så förflyttar vi oss återigen i västlig riktning och till områdena söder om motorvägen. Arlövsgården ligger där den låg men fungerar nu som äldreboende. Dungen i området höll stora kvaliteter 1991 men efter en tämligen våldsam röjning omkring 1994, då flera äldre och dominerande, delvis döende träd fälldes, har naturvärdena utarmats. Dungen är numera mest att likna vid en parkanläggning och förutsättningarna för t.ex. större hackspett (som häckade 1991) har försämrats.

De forna åkermarkerna söder om gården har idag en helt annan karaktär än vad de hade 1991. Då var det ren odlingsbygd och i en blötare sänka fanns goda förutsättningar för tofsvipa och rödbena. Sånglärkan var talrik i hela området. Omkring 2005 omdanades hela området till golfbana och samtidigt anlades ett antal dammar. Golfbanan fanns redan 1991 men då bara i delar närmast Segeå – som bildar gräns till Malmö. Omdaningen av marken har varit negativ för sånglärkan och vadarna, men positiv för andra, framförallt då tack vare de anlagda dammarna. Arter som gräsand, rör- och sothöna, vattenrall, gråhakedopping och flera vassberoende småfåglar har genom dessa fått nytt livsrum i kommunen. Ett lysande exempel på detta var den högst oväntade häckningen av trastsångare vid en av dammarna 2021. Den arten har tidigare blott, och vid få tillfällen, setts rastande i kommunen. Vi vill också nämna rörsångaren som tack vare de vegetationsrika dammarna fått ett uppsving i Burlövs kommun.

En annan art som har häckat här är knipan. Den första kända häckningen i kommunen konstaterades just här 2007.

Markerna öster om Segevägen med gårdarna Turelund och Stjärnelund är fortfarande och i likhet med 1991 i princip ren odlingsbygd. Träd- och buskvegetationen kring den forna gården på Arlöv 1 finns dock kvar men är numera lättare att nå efter att ett promenadstråk, som passerar tomten, anlades cirka 2006. Förmodligen har detta inneburit ett

En av dammarna vid Arlövsgården 2021. *Foto: Kenneth Bengtsson*.

större mänskligt tryck och fattigare mångfald. Kvar finns också den föga kända fornhögen Killehög lite längre österut. Här står några få träd men det är många år sedan som ormvråken gjorde häckningsförsök här. Några större förändringar har inte heller skett vid EONs anläggning och i själva Sege by. Däremot har ett tidigare ofta blött fält väster om Sege by först dränerats (ca 1994) och sedan bebyggts (med början ca 2018). Den blöta svackan på fältet attraherade flera par tofsvipa men de är givetvis borta sedan länge. Istället finns här en mindre företagsby. Vi vill också nämna att EONs kraftledningsstolpar kan locka häckande fåglar. Korp har t.ex. vid flera tillfällen, senast 2021, häckat i en sådan och vi har även exempel på häckande ormvråk och råka i sådana stolpar i detta område.

Österut mot Stjärnelund fanns 1991 en dunge och intill den ett mindre koloniområde. Dungen finns kvar men koloniområdet har vuxit igen. Här har utvecklingen gynnat mångfalden. Detsamma gäller den anlagda våtmarken med en större damm söder om dungen och öster om Sege by. Vi benämner den Bernstorpsdammen. Dammen anlades omkring 2009 och tillsammans med omgivningarna har den lockat flera arter som förr fattades eller var mycket fåtaliga i kommunen, t.ex. gråhakedopping, vigg, knipa och flera vassberoende småfåglar. Runt dammen finns även några få par tofsvipa samt ibland rödbena och större strandpipare.

Vi tar oss nu söder om Segeå och här har det hänt mycket och det mesta till mångfaldens nackdel. Redan när vi inventerade 1991 pågick arbetet med Väg11 och den skar rakt igenom äldre odlingsbygd och tangerade dessutom Bernstorps mosse i den södra delen. Men mossen har bevarats och är nu ett skyddat område, om än inklämd mellan vägen och Hornbach. Övrig landsbygd med odlade fält i området runt Bernstorp och Sunnanå har däremot bebyggts successivt under följande år. Här har stora arealer lämpliga för jordbrukslandskapets fåglar försvunnit.

I väster finner vi då som nu Flansbjersdammen. Men genom ett markskifte efter 1991 övergick Flansbjersområdet till Malmö stad medan Burlöv fick hörntomten Segevägen-Staffanstorpsvägen där Nordsjö har sin verksamhet. Vi räknar dock med Flansbjersdammen även i denna inventering för att jämförelsen ska bli korrekt. Tar vi oss österut

Bernstorpsdammen från öster 2021. *Foto: Kenneth Bengtsson*.

Bernstorps mosse och väg 11 i maj 2021. *Foto: Kenneth Bengtsson*.

kommer vi till Sunnanå och själva byn är tämligen intakt sedan 1991. Men omgivningarna är starkt påverkade av Yttre Ringvägen som anlades i slutet av 1990-talet och invigdes i juni 2000. Den förra skogsliknande dungen med en mångfald av småfåglar och dessutom häckande hornuggla klövs i två delar av vägen och har tappat det mesta av sitt tidigare värde.

Yttre Ringvägen påverkade även andra delar av kommunen. En stor vildvuxen buskmark mellan Åkarp och Kronetorp, omgiven av motorvägar och påfarter, försvann t.ex. helt. Vägen går sen vidare genom odlingsbygd och därefter genom Sunnanåområdet. Det senare området är nog den del som påverkades mest.

En positiv sak med Yttre Ringvägen var anläggandet av fyra dammar. En på östra sidan vid Segeå och tre på västra sidan vid Stjärnelund och Sunnanå – den senare intill gränsen mot Malmö. I dessa dammar har bl.a. gräsand, rör- och sothöna samt sävsparv funnit livsbetingelser. Och brunand åtminstone en gång (damm 1 2005).

Så gott som all forn landsbygd i Burlövs kommun söder om Segeå är alltså bebyggd idag och tagen i anspråk för diverse verksamheter. Detta gäller tyvärr även den gamla fina parken vid Bernstorps gård. Här fälldes merparten av träden omkring 2019 och idag är den sparsamt kvarvarande vegetationen fattig på naturvärden. Ett annat exempel på stor föränderlighet är området runt nuvarande bussterminalen. Detta bestod 1991 nästan helt av åker- eller ruderatmark som var rik på häckande bl.a. sånglärka, tofsvipa och några par rödbena.

Idag är detta område också bebyggt i stor skala och de nämnda fåglarna är borta. I området har dock anlagts en damm som kan ha framtida potential. Den var dock nästan helt uttorkad vid ett besök i maj 2022. Segeån som flyter genom området slingrar sig fram på samma sätt som 1991 och framförallt i öster är å-landskapet nästan idylliskt.

Därmed är det Åkarps tur. Även här har en hel del ny bebyggelse vuxit upp, men som regel i områden utan stora naturvärden. Det finns fortfarande kvar många väl uppväxta trädgårdsmiljöer som attraherar en hel del småfåglar. Kvar finns också dungen med den lilla dammen vid Karstorp. Här häckade träd-

En av dammarna vid Yttre Ringvägen, öster om Stjärnelund 2021. *Foto: Kenneth Bengtsson*.

krypare 1991 och förutsättningar för den finns än idag. Dungen är också sedan 1996 hemvist för en råkkoloni. Den största förändringen i samhället har nog skett genom den pågående utbyggnaden till fyrspårig järnväg. Bland annat har en del av den så kallade Stationsdammen tagits i anspråk och en hel del träd har fällts. Dammen höll förvisso inga höga naturvärden, men nötväckan som tidigare häckade i området är nog borta för gott.

Segeåns lopp i öster. *Foto: Kenneth Bengtsson*.

Stationsdammen i Åkarp 2021. *Foto: Kenneth Bengtsson*.

Här etablerades även Åkarps första råkkoloni i modern tid och det skedde 1990. Råkorna finns kvar men i minskande antal sedan toppåren runt 2010. Järnvägsbygget har också lett till att Gränsvägen förlängts och nu mynnar vid Lundavägen. Öster om denna väg anlades 2018 två dammar som blivit till små oaser i landskapet. Här har arter som knipa, skärfläcka och mindre strandpipare häckat. Den senare gjorde det även 2021.

Gränsdammarna i Åkarp 2022. *Foto: Kenneth Bengtsson*.

Vi avslutar med att konstatera att Burlövs kommun är inne i ett skede av tillväxt och mycket har nog förändrats när/om någon gör om denna inventering om 30 år. När vi inventerade 1991 var invånarantalet 14 561. Trettio år senare handlade det om 19 758 och betydligt fler lär det bli under åren som kommer. Hur fågellivet kommer att se ut i framtiden återstår att se.

Karta över Burlövs kommun med platser omnämnda i texten.

A: Alnarpsdiket
B: Arlövsgårdens dammar
C: Arlövs Industriby
D: Arlöv 1
E: Bernstorpsdammen
F: Bernstorps mosse
G: Flansbjersdammen
H: Gamla Burlöv
I: Granebacken
J: Gränsdammarna i Åkarp
K: Kalinadiket
L: Kalken/Arlövs hed (finns ej idag)
M: Karstorpsdammen
N: Killehög
O: Kronetorpsparken
P: Lindbergs barr
Q: Lindbergs löv
R: Sege by
S: Spillepeng deponin
T: Spillepeng fritidsområdet
U: Stationsdammen i Åkarp
V: Sunnanå – ny damm
W: Sunnanå skog
X: Tågarps hed
Y: Wennerts väg
Z: Yttre Ringsvägsdammar 1-4
Å: Åkarps mosse (finns ej idag)
Ö: Öresundsparken (finns ej idag)